

Jugoslavija

je nastala iz trpljenja
in bo precejena le preko
trpljenja

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

V Ljubljani, dne 5. julija 1934.

Štev. 27 — Leto III.

IZHAJA VSAKO SOBOTO

Gladovna stavka naših rudarjev

Delavci, trpini! Vztrajajte v Vaši pravični borbi! Ne klonite duhom! NO je z Vami! Borila se bo do skrajnosti za dosego Vaših pravic!

Bratom delavskim trpinom!

Ko plakajo Vaše žene in Vaši otroci pred vhodi v črne rove, ko prinašajo iz teh rogov prve žrtve gladovne stavke, povsem onemogle in nezvestne, ko dobivate izraze sočutja in pomilovanja z vseh strani, tudi z onih, ki se sicer ne zanimajo za usodo našega sužnja iz črnih revirjev, Vam Narodna Odrbana izraža popolno priznanje in občudovanje Vašega heroizma. Niso zalegle prošnje in solze, mednarodni kapital jih je kvitiral z in vedno hujšim izžemanjem Vaših že itak povsem izsušenih in onemoglih teles. Šel je preko vseh deputacij in predstavk zavedajoč se, da se je doslej pomirila še vsaka burja, da in da zmaga vedno volja kapitalista. Zanimivo po svojih mednarodnih zvezah, varovan ščiteno po svojih mednarodnih zvezah, varovan zasmehoval Vaše trpljenje in muke Vaših otrok ter polnil svoje nenasične žepce z denarjem, pridobljenim iz Vašega trpljenja in iz Vaše krvi.

Morituri vos salutanti! To je Vaš klic, naslovljen celokupnemu jugoslovanskemu narodu in celokupnemu kulturnemu svetu. Brez krika in vika ste zapustili svoje družine in se povlekli v one rove, iz katerih črpate zlato za nenasičnega tujea, v katerih ste pustili najboljše sokove svojih nekdanjih krepih jugoslovanskih teles. Tu hočete dočakati odločitev o svoji usodi. Vsi brez razlike starosti in naziranja ste se odpravili s površja one jugoslovanske grude, iz katere črpa tuje ogromna bogastva, katera pa ne daje svojim lastnim sinovom sredstev za najbednejše življenje.

Osvobojenje! Kje je oni svetli 1. 12. 1918, ko smo se čutili osvobodene pa smo bili tako človekoljubni, da smo obdržali vse one pijavke, ki so nam že preje pile našo srčno kri. Osvobodeni Jugoslavanji dvignili svoje roke in ni strl gadi zalege na svoji osvobodjeni zemlji, dovolil je, da je živela dalje in se bohotno množila na njegove stroške. Vse polno je danes te zalege, ovijali nam naša telesa in hoče zadušiti v nas zadnje sled samozvesti in ponosa. Sužnji ste bili, bratje, v svoji smrtni uri pa hočete biti junaki! Pravimate. Kdor ne more častno in dostojno živeti, ta naj vsaj častno pogine, toda imejte vsaj eno zagotovilo:

Nagrobni spomenik Vašega trpljenja ne bo obstajal iz marmorja in bronu, ker Narodna Odrbana nima smisla za lepe spomenike in lepe besede. Tega spomenika ne bo postavljala Narodna Odrbana nad Vašimi trupli, kajti Vi morate živeti, Vi morate ostati živi, da dočakate dan naše in tudi Vaše zmage. Dvignite glave in vztrajajte v polni zavesti, da niste sami. Ogromne so Vaše delavske mase, Narodna Odrbana jih bo še pomnožila z maso jugoslovanskih nacionalistov, večanje jih v njenih vrstah. Velika večina teh nacionalistov gladuje in čuti na lastni koži usmiljenje in sočutje tujega kapitala. Roko v roki bomo provedli borbo, v kateri moramo zmagati neglede na mednarodne pogodbe in neglede na vse one lastne brate-plačance, ki se prodajajo tujemu kapitalistu kot sredstvo za borbo proti nam in Vam.

Iz črnih rogov, v katerih ste trpeli in v katerih umirate danes, iz črnih rogov, v katerih plapolajo črne zastave, pred katerimi plakajo Vaše žene in Vaši otroci, iz katerih prinašajo nezvestne žrtve te zadnje, obupne borbe proti izžemanju zadnjih kapelj Vaše krvi, iz teh rogov bo prišel poraz za vse one, ki se čutijo še danes dovolj močne, da uničujejo Jugoslavo na njegovi lastni zemlji.

Narodna Odrbana.

Do tu in ne dalje...

V vsem svojem dosedanjem nastopanju in delovanju je čuvala Narodna Odrbana ono mirno, pravzaprav brezstrastno premišljenost, vsled katere so ji mnogi prijatelji in neprijatelji ponovno očitali mlačnost in pomanjkanje borbenosti. Šli

smo preko teh očitkov nemoteno dalje v začetni smeri, ker nam je vsa naša prošlost najboljši dokaz, da demagoške besede in lepe fraze ne ustvarjajo onih dobrin, ki jih naš bedni mali človek baš danes potrebuje tako nujno za ono sramotno življenje, ki ga pač ni več podobno normalnemu človeškemu življenju. Zadnji ukrepi TPD so izbili sodu dno in nagnali našega stradalca delavca do obupnega koraka, ki ga zgodovina našega delavstva doslej še ni poznala, do gladovne stavke v podzemeljskih rovih. Raje naenkrat poginiti kot umirati počasi; izkazati tujemu kapitalu še poslednjo hvaležnost za vse njegove strahotne dobrote s tem, da bodo pognojila mrtva trupla delavskih trpinov oni teren, iz katerega so marljive roke teh trpinov črpale ogromne zaklade tujcem. Ne gre več za demagogijo, delavstvo je uvidelo, da je škoda protestnih zborovanj z resolucijami in sledečimi pogajanji, vrglo je na kocko lastno življenje, to življenje naših delavcev in njihovih družin je sedaj predmet pogajanj. Med kom?

Ne več med tujim kapitalom in od njega izmogočanim sužnjem, marveč med celokupnim jugoslovanskim narodom, ki mora braniti svojo čast in svoj ponos napram onemu tujcu, ki hoče spreminiti našo zemljo v zamorsko kolonijo. S tega stališča stopa NO iz svoje dosedanje rezerve in izjavlja, da se ne bo ustrašila nobenega, niti najostrejšega sredstva, da pribori Jugoslovani možnost dostojnega življenja na lastni zemlji. Vsi so naši, tudi oni, ki imajo drugo naziranje kot ga zastopamo mi, kajti somišljeniki in protivniki, vsi so Jugoslavo, vsi so bratje, katerih interese moramo ščititi za vsako ceno.

Niso to prazne grožnje, imamo hvala Bogu na razpolago nekaj sredstev, ki jih bomo brezpogojno vporabili in dokazali z njimi nam sovražnemu mednarodnemu,

da se ga da zgrabiti za vrat tudi brez bomb in granat. TPD izjavlja, da se z delavstvom ne more pogajati, dokler hoče to delavstvo z gladovno stavko izsiliti ukinjenje poslednjih, vsakemu socialnemu čutu v obraz bijočih ukrepov. Temu stališču moramo postaviti nasproti samo drugo in to je: Jugoslovanski narod se ne bo pogajal s TPD in njenimi bajno plačanimi mogotci, dokler se TPD z vsem svojim mednarodno tako vplivnim zaledjem ne bo zavedala, da je pri nas le gost in da ima tudi ona težke dolžnosti in obveze napram našemu narodu in naši državi. Mi bomo prestali brez TPD, njenih mogotcev in njenega izkoriščanja, malo težje bo izkoriščevalcem, če ne bodo mogli več črpati zlata iz črnih rogov, ga prenašati v varno inozemstvo in ga upravljati po barih. Če je prenesel naš narod turško poplavo in Albanijo, se bo otrsela tudi TPD. O tem naj se gospolje od TPD ne varajo. Vidimo se kmalu.

Borba se je pričela

Potrpežljivosti našega rudarja je konec. Dolgo časa je mirno gledal in trpel vse redukcije osobja in plač ter delovnih dni, pošiljal na vse merodajne in nemerodajne faktorje papirnate resolucije, ki pa so ostale glas vpijočega v puščavi. Stradal in umiral je gladu on in njegova družina, jetika mu je bila najzvestjša spremljevalka. TPD pa je mirno šla preko tega, objavljala svoje zelo »slabe« balance, pri tem pa si je kopičila ogromne zlate zaklade iz krvi ponižanih in razžaljenih.

Udarec za udarcem je prizadevala ta mednarodna družba izkoriščevalcev svojemu delavstvu samo, da so se lahko večale javne in tajne nagrade njenim visokim funkcionarjem. Valpetski bič je pel globoko pod

zemljo po hrbtih in rokah rudarja, hoteč ga na ta način prisiliti k čim večji produkciji.

Tako se je položaj slabšal leto za leto dokler ni koncem junija letos hotela TPD zadati delavstvu in nameščenstvu nov in najhujši udarec, hoteč tako izigrati zahtevo države glede štiriprocentnega znižanja cen premoga in isto prevaliti z ogromnim dobičkom za sebe zopet na rame svojega delavstva in malega nameščenca. Znižala je zopet plače od 6 do 15 procentov, izvedla prekatégoriziranje starejšega delavstva nazaj na slabše kategorije, znižala je dajatve deputatnega premoga.

Razumljivo je, da je vse to izzvalo enodušen in ogorčen odpor, ne samo delavstva, temveč vsega rudarskega prebivalstva, proti temu novemu poslabšanju položaja.

Po vseh rudarskih revirjih so se vršila ogromna protestna zborovanja, s katerih pa niso bile več odposiljene papirnate resolucije, temveč sta bila samo enodušno izražena volja in pogum na smrt obsojenih, da ne bodo mirno vzeli na znanje te obsodbe.

V torek zjutraj so šli rudarji mirno na delo, vendar se je takoj opazilo, da so ne navadno resni. Delo je zastajalo, produkcija je bila manjša kot ponavadi. Ob 2. uri je prišla na delo druga skupina nakar sta obe skupini ostali v rovih in obustavili delo.

Rudarji so začeli gladovno stavko!

Globoko pod zemljo gladuje stotine izmogočanih družinskih očetov, pripravljenih raje umreti kot pa biti večno zapisani počasnemu umiranju in neprestanemu izmogočanju. Nad rudniki plapolajo črne zastave smrti, trgovine in obrati so zaprti v znak solidarnosti vsega prebivalstva do trpečih rudarjev.

Narodna Odrbana kot zaščitnica vsega naroda pred kakršnimkoli izkoriščanjem, pred vsem pa proti tujim pijavkam, ki smatrajo našo državo za kolonijo, narod pa za brezpravno rajo, protestira proti takemu nečloveškemu postopanju čifutsko-družbe in je storila vse korake, da v tej težki borbi zmaga naš rudar nad vsemogočeno TPD.

Prepričani smo, da stoji ves svobodni narod na strani tega teptanega ljudstva, in ima in mora imeti država toliko moči, da napravi konec temu brezpravnemu stanju.

Zato je tem bolj smešna izjava generalnega ravnatelja Skubca, ko je izjavil rudarskemu zastopniku, da rudarji s tem postopanjem kršijo rudarski zakon, medtem se pa najbrže ni zavedal, da krši TPD mnogo svetjši zakon, a ta zakon je — pravica do življenja našega delavca.

Lahko je vam, gospodje, spoštovati rudarske zakone v sijajnih stanovanjih in palačah, pri stotisočih plačah, težko pa se spoštuje zakon, ki so si ga postavili tuji izkoriščevalci, da polagoma pa sigurno ubijajo naše delavstvo.

Rudarji, Narodna Odrbana je z vami v tej težki in obupni borbi, ki mora voditi do zmage delavstva.

Hrastnik, 5. julija.

Danes opoldne so stopili v stavko vsi delavci, nameščeni v steklarni in kemični tovarni v Hrastniku, v znak solidarnosti z rudarskimi trpinji.

T. P. D. znižuje prejemke...

6—15% znižanje plač, odvzem deputatnega premoga itd. je povzročilo v rudarskih revirjih piš razburjenja, pa tudi obupa. Ne samo neposredno prizadeti rudarji, temveč celokupno prebivalstvo je razburjeno. Ogorčenju proti tem ukrepom T. P. D. se pridružujemo tudi mi, ker nam je odbrana našega gospodarsko zaslužjenega naroda ena od naših prvih zapovedi.

Ko se je čulo, da je pri pogajanjih za dobavo premoga v Beogradu T. P. D. morala popustiti v ceni, nam je bilo takoj jasno, da bo ta popust moralo nositi delavstvo in nameščenstvo.